

Ar seizh menn-gavr, ar bleiz hag ar c'hwezhigelloù

Lâret get Martine Madec
a Landaol

Diàr ur gontadenn bet dastumet get ar vreudeur Grimm

Ur vamm gavr he devoa seizh mennig bihan. Int a oa é chom 'barzh un ti bihan àr vord koad Kamorzh. Un deiz, hi a lâras dezhe ar c'homzoù-mañ :
« E yan d'ar c'hoad bras, bugale, da glask boued deoc'h. C'hwi a chomo er gêr, met diwallit mat doc'h ar bleiz ! » (Bleiz diwezhañ koad Kamorzh e oa) « Ho tebriñ a ray ma ne ziwallit ket ! E vouezh a vez raouet, e dreid a vez du : c'hwi en diforc'ho reizh mat ! »
– « Ni a ziwallo mat doc'htañ » eme ar seizh mennig bihan.

Kent pell àr-lerc'h : tok tok ! : « Digorit ! Digorit ! Ho mamm a zo arru en-dro. » Ar menned, é klevet ar vouezh raouet, a lâras : « Ne zigorimp ket dor ebet ! Bouezh hor mamm a vez flour, raouet eo ho pouezh c'hwi. Ar bleiz oc'h-c'hwi ! »

Rrrr ! Ar bleiz a yeas neuze da di apotiker Kamorzh a werzhe siro. Eñ a brenas ur banneig getañ hag en evas da spisaat e vouezh. Hag eñ da zistroiñ da di ar gavr : « Digorit, digorit mam bugale karet. Setu ho mamm er gêr, ha neveziou a zo geti. » Ar menned a selle er-maez. Ar bleiz en doa astenet unan ag e dreid àr barlenn ar fenestr : « Ne zigorimp ket ! Treid hor mamm-ni a vez gwenn. Ho re a zo du ! Ar bleiz oc'h-c'hwi ! »

Raa ! Monet a reas neuze ar bleiz da di ar meliner, « Meliner ! eme-eñ, strew bleud àr ma zroad ha fonnapl ! » Beñ ya ! Ur vouezh dous a oa chomet getoñ ! Met hañval a rae al loen-se bout dañjerus a-walc'h. Ne oa ket ar meliner é klask bout debret. Strewiñ a reas bleud àr droad ar bleiz hag hennañ a zistroas da gavout ti ar gavr.

Tok tok ! « Digorit, digorit bugale ! Arru eo ho mamm en-dro ha neveziou a zo geti ! »
– « Diskouezit ho troad, ha ma welimp ha c'hwi a zo hor mamm ! » eme ar menned.
Ar bleiz a astennas un troad, an hani a oa bleud àrnezhañ, àr barlenn ar fenestr : gwenn-kann e oa, ha doc'h er gwelet e kredas ar menned e oa o mamm a oa e-tal an nor. Int he digoras enta.

Ha piva oa aze ? Ar bleiz ! Spontet e oant bet ! Ha pep unan a yeas da guzh èl ma c'helle. Ar bihanañ, ar gourig, e oa aet e kof an oroloj. Ar bleiz o c'havas unan àr-lerc'h an arall. Fonnapl e oa bet graet getañ. Lonket en doa-int, kig ha kroc'hen. Neoazh, n'en doa ket gellet kavout ar gourig. Ar bleiz a yeas da c'hourveziñ get e gofad e-dan ur wezenn. Ha kent pell àr-lerc'h e kouezhas ar c'housked àrnezhañ.

Ha setu ar vamm gavr ec'h arru er gêr. Digor e oa an ti ! « Eh on daet en-dro, mam bugale ! Dait 'ta da zebriñ ag ar boued 'm eus serret deoc'h ! » Kaer he doa huchal, ne oa menn ebet hag a dostae. Ne gavas hani. Ar yaouankañ, ur sort, a vourbontas : « Mamm ! Eh on-me amañ ! » – « E-men 'ta kaezh bihan ? » – « E kof an oroloj ! ».

Ar vamm en tennas er-maez ha neuze e lâras dezhi penaos e oa bet an traoù gete : Digoret o doa d'ar bleiz hag hennezh en doa lonket ar c'hwec'h arall. Nag un tarz-h-kalon evit ar gaezh vamm !

Kavet he doa ar bleiz kentizh àr-lerc'h é kousket hag é tiroc'hal e-dan ur wezenn. Met ? Met ? E kave get ar gavr e voutje un dra bennak e kof ar bleiz !
« Lonket en deus int hep o chaokiñ, hag int a zo é voutjal ennañ ! »

Lâret a reas d'he gourig monet da glask ur sizailh, un nadoez hag ur bellennad fisel. Get ar sizailh e tigoras e gof d'ar bleiz. Ha setu ar c'hentañ ag he re vihan da strimpiñ er-maez. Ha daou, tri, pevar, pemp, c'hwec'h ! Bev ha frev mat e oant !

O mamm a lâras dezhe : « Kerzhit bremañ, mam bugale, da glask ar c'hwezhigelloù a zo chomet

Pellgargit an enrolladenn en linenn !
WWW.TIDOUARALRE.COM

er gêr àr-lerc'h ho teiz-ha-blez. » Ar menned a yeas keti-ketañ d'ar gêr da glask ar c'hwezhigelloù. Hag int d'o c'hwezhiñ doc'htu-kaer àr-lerc'h é tonet en-dro. Gwriet e oa bet kof ar bleiz get ar vamm. Stagiñ a reas un douzennad a c'hwezhigelloù doc'h ar bleiz.

Achivet he doa get he labour kent ma tihunas al loen. Sevel e reas en e sav.
« Mechal, petra a zo arru genin ? », eme-eñ.
« Me gave genin em boa debret mat, ha naon m'eus c'hoazh ? »

Ha setu an avel é sevel, avel greñv, avel vor. Hag ar bleiz, hep gellet gober mann ebet, a zo bet kaset ihuel, ihuel en oabl. Ha pell, pell avaze... betek manezioù an Alpoù e-lec'h mand eo c'hoazh merhat.

C'hoarioù

1 E ti an apotiker e oa aet ar bleiz da glask...
(evit er gouiet tenn razh ar lizherennoù W,T,P)

WSTIPROT

E ti ar meliner en doa goulennet...
(tenn razh ar lizherennoù O,I,G)

BOLEIGUID

2 E pe urzh e tegouezh an darvoudoù-mañ ?
(lak ur sifr etre 1 ha 4 er c'helchioù peget doc'h ar skeudennoù)

